

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

DE DIJOURS A DIJOURS

Las discusiones parlamentarias ja han donat algun joch; pero es alló del adagi: «Molt soroll y pocas nous.»

Atachs formidables ha dirigit el Sr. Rodríguez Pasqual, diputat per Extremadura, contra 'l general Linares y tots els fracassats de las guerras colonials. Ab una mica més tornan a sortir a la bugada els drapets bruts de Cavite y Santiago de Cuba.

Vá tornar a dirse alló de:—L' exércit no vá fer tot lo que hauria fet, si l' haguessen deixat en llibertat d' acció.

—Pero ¿qui es que vá impedir que 's batés? Que 's digui clar.

—Oh, aixó no pot ser—vá dir D. Marcelo—hi ha secrets que no deuen may sortir a la llum.

Y no hi sortirán, fins que 'l poble 's decideixi a aclarir las tenebras, mal per lograrho tinga d' encendre la gran foguera de la revolució. Tant sols llavors podrá veure tothom que 'l rellotje del temps marca l' hora suprema de la justícia.

Continua 'l descontent de un gran número de individuos de la majoria contra l' actual govern Azcárraga; pero no s' atreueixen a plantarli cara.

Cert qu' en una votació de las seccions del Senat, valentse del secret de l' urna, varen derrotarlo; pero 'l govern no 's doná per entés per tan poca cosa. El tupé ha arribat a ser una institució nacional. Te molts punts de semblansa ab el llevant que 's posa a las platjas perque s' hi arrapin els banyistas que no saben de nadar. De tant en tant una onada se 'ls fica pel nas, la boca y las orellas; pero, ben arrapats al tupé no cauhen: tot lo mes fan una ganyota, estornudan, se mocan, escupen, y continuan banyantse com si tal cosa.

En cambi hem presenciat un cas de tupé a l' inversa. Contra lo qu' era d' esperar, el ministre de Marina ha sigut autorisat per armar quatre barcots dolents dels que 'n Silvela, quan era ministre de Marina, volia desguassar per inútils y de desetxo. Y perque vegin lo que son els vice-versas de la política monárquica: diputats com en Canalejas y com el mateix Romero Robledo, que semblava que havian de menjarse a las criaturas cruas, han votat en favor del govern.

De totas maneres com l' Azcárraga y 'ls seus companys están en remull y no guanyan prou per sustos, se creu que a l' hora menos pensada serán tancadas las corts.

Ab lo qual y unas quantas compresas d' àrnica, encare hi haurá govern Azcárraga per uns quants mesos.

No sabem si pendrà consistencia ó 's negará l' all-y-oli que tenen entre mans, segons diuhen, el duch de Tetuán, en Gamazo, en Romero Robledo, en Canalejas y altres elements heterogenis, ab l' idea de constituir un nou partit.

Si arribés a formarse, mes que partit semblaria una alfombra de retalls... y de retalls de drapayre.

May fos sino per consideració a la limpiea de las solas de las sabatas, avans de aventurarse a posar els peus damunt de una alfombra aixís, seria qüestió de mirars hi una miqueta.

L' Unió Nacional republicana ha donat per fi—y a fe que ja era hora—mostras de vida celebrant un meeting importantíssim a Valladolid. El poble ha respost, omplint el local de gom a gom, y aplaudint

ab gran entussiasme als oradors que han fet us de la paraula, ab verdadera eloqüencia y una poderosa forsa de convicció.

Las conclusionis aprobadas han sigut las següents:

1.ª Manténir a tota costa l' Unió Nacional Republicana.

2.ª Aprofitar las coincidencias en ideas, procediments y propósitos ab altrás forsas políticas ó so-

cialis, pera prestals hi 'l séu concurs sobre la base de un cambi de régimen.

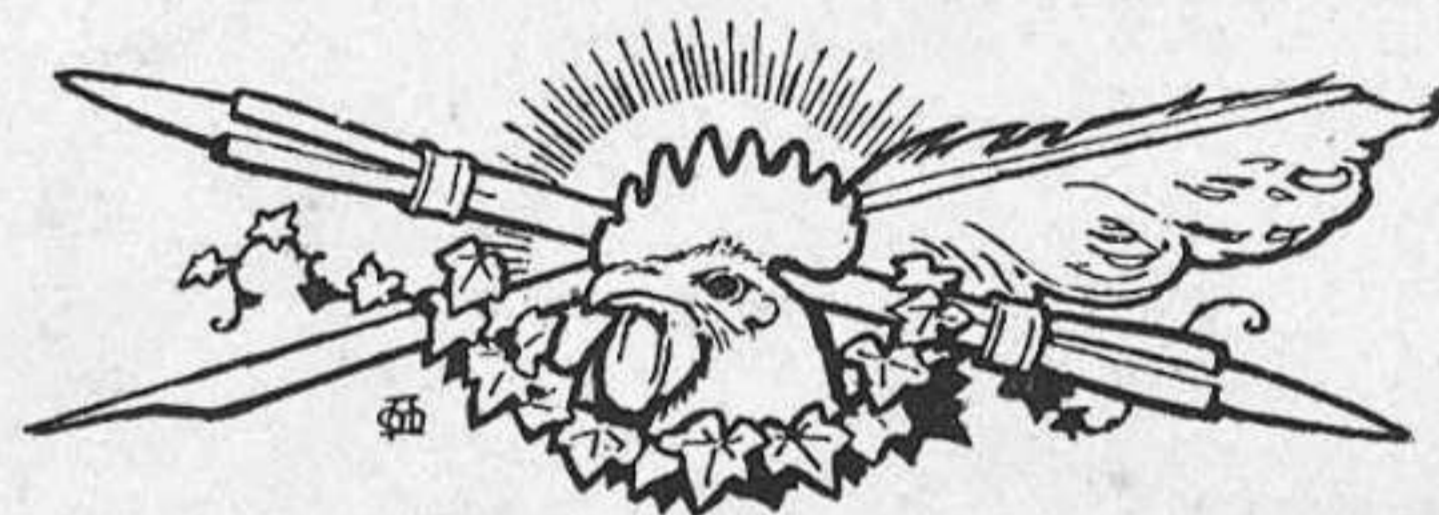
3.ª Portar a la política republicana el mes ample esperit de progrés.

Y 4.ª Combatre sense descans la invasió teocrática clerical y ultramontana, igualment nociva als fins polítichs y jurídichs del Estat que als fins religiosos.

Ja tenim, donchs, molta feyna tallada. El gran qué será que no hi haja peresa, y si molta decisió, energia y entussiasme pera terminarla felisment.

Bonas son las paraulas; pero 'ls fets valen mes que tot.

PEP BULLANGA

FINIS CORONAT OPUS

A mort, repentinentament el bisbe de Barcelona, Doctor Morgades. Doném el pésam als catalanistas, que han perdut ab ell l' única conquista positiva que havian realisat, quan en Durán y Bas era ministre de Gracia y Justicia, per obra y gracia del general cristiá.

Totas las demás ventatjas van anar cayent y anulantse l' una darrera de l' altra: al régimen de las complacencias succehí 'l régimen de las persecucions: unicament la mitra del bisbe Morgades se mantenía dreita, no gayre tiessa sempre, dadas las abdicacions que per conservar-la vá realisar l' interessat... pero, en fi, ab ella volgué que l' enterrassin, y ab ella l' han enterrat.

Poch temps li ha durat la satisfacció que per espay de tants anys, en vida del seu antecessor, venia ambicionant. ¡Y tan poch temps! Setze mesos apenas!

Ser bisbe de Barcelona, ciutat rica y florent, era la seva obsessió. Per tal motiu, anys enrera, al serli ofert un arquebisbat, vá rebutjarlo, alegant el séu gran amor a la diocesis vigatana y son carinyo entrançable pel monastir de Ripoll y 'l Museo diocesá. Pero, en setembre del 99, poch vá recordarse ni del Museo, ni del monastir, ni de la diocesis vigatana pera venirse'n a Barcelona a ferse cárrech de aquella botiga de la curia que produheix, segons diuhen, uns trenta mil duros anuals, y a rebre tota mena de valiosos regalos, entre ells un luxós carruatje de dos caballs present de una marquesa devota y opulenta.

Mes ab tan poch temps de desempenyar el cárrech, ¡quina serie d' errors y reliscadas, y tot per l' afany de posarse en evidencial!

No era d' envejar la fama, que sent bisbe de Vich, li valgué l' iniqua persecució que pera complaure al marqués de las Cinquillas, exercí ab tanta sanya contra l' ilustre poeta Verdaguer, sacerdot modelo de virtuts.

Aquí pretengué portar el tinglado del catalanisme, imprimint a n' aquest moviment de opinió, un carácter marcadament clerical y per lo tant antipátich en una regió com la nostra tan imbuída de conviccions democráticas y de sentiments liberals.

Y aixís y tot doná escassas mostrás d' entesa de carácter al ser cridat a capítul pels governants de Madrid, iniciant mes tart certas tentativas per intervenir en la política general, aspirant manifestament a pendre l' alternativa de cacich de Barcelona.

Sens dupte, en recompensa als serveys qu' en aquest nou aspecte de la seva activitat se prometian els poders constituïts, fou declarat *tabou*, quan la premsa 's veyá obligada a portar cada día el cartipás als mestres de la censura previa. Entre las moltas cosas de que no podía parlarse, s' hi contava 'l bisbe de Barcelona. El séu nom, mentres no se cités per alabar-lo, sortia sempre de la censura encrenyat ab el llapis roig. En aquest concepte, 'l bisbe mereixia 'l títul de fundador de una *Creu roja* de nou género.

¡PROBECITO!

«MEMENTO... quia pulvis eris et in pulvere reverteris.»

La forma autoritaria ab que reprimí las campanyas periodísticas de la revista *El Urbión* y demás publicaciones del capellá Pey y Ordeix, ben poch també pogueren contribuir al seu prestigi.

La gran campanada del seqüest de la novela *El divorcio de la Condesa*, en curs de publicació, feu despertar las admiradas xismografías sobre un fet que anys enrera tingué 'l privilegi d' escandalisar á Barcelona.

Y com si no n' hi hagués encare prou ab aquest cop ruidós, havíam de veure la intervenció de un tipo com l' ex-picador *Memento*, sortint fá poch dias á la defensa del bisbe ab una treta de las sevas contra 'l citat capellá Pey. Cert que 'l Doctor Morgades, ferit del ridícul en que anava á caure, feu declarar en certs diaris qu' ell no havia tingut art ni part en aquella aventura truanesca; pero ni aixó podia impedir que 's recordés per molts 'l adagi llatí: *«Cui prodest?»*

L' entrada del sigle fou solemnisada en el Palau episcopal ab un espléndit banquet. El bisbe no devia presumir que la Invisible l' atibava ja pera des-carregarli set dias després el cop mortal, quan se desfeya obsequiant á totas las autoritats barceloninas, joyós de haver lograt reunir las entorn de la seva taula.

Mentres tant á la porta del palau se desenvolupava una escena tristíssima. Un pobre sacerdot, que 's troba sense recursos desde que, cansat de sufriments, abandoná 'l ordre religiosa de que formava part, acudia á la casa del seu pastor, implorant una almoyna, á l' hora precisa en que aquest estava banquetejant ab las autoritats de Barcelona.

Y no trobá ni un trist rosegó de pá pera calmar la fam, sino la veu aspre de un familiar del prelat enviantlo en hora mala.

Creyém que 's homes que ocupan un lloch elevat que imposa ans que tot la práctica de las virtuts evangélicas, están subjectes á la crítica de l' opinió. Els bisbes menos que ningú poden eximirse d' ella.

Acabém donchs consignat que regularment cada bisbe sol fer la seva divisa.

La del virtuós Urquinaona sigué: *«Caritati Caritas!»*

La del sibarita Catalá: *«Fumém! Fumém!»*

La del ambiciós Morgades: *«Embutxaquém! Embutxaquém!»*

Ara sols falta veure quina será la que adopti 'l prelat que vindrá á ocupar el lloch que deixa vacant.

P. DEL O.

EL MES DELS GATS

Si es vritat, com diu la gent, que 'l mes en que 'ns trobem ara es el famós mes dels gats, tots el polítics d' Espanya deuenh está avuy de festa, pues per una ó altra causa, ja sigui pels seus instints, ja sigui de part de mare, tots mereixen ser compresos dels gats en la ilustre casta.

Hi ha entre ells, com es natural y com en tots els sers passa, una infinitat de tipos y una pila de pelatjes, que fa que uns semblin poch gats y altres sembli que 'n son massa, pero tots están bé d' unglas, tots s' estufan y esgarrapan y tots, quan vé l' ocasió, saben menjarse la rata, —per mal nom *contribuyent*— guisada en sa propia salsa.

Hi ha gats que no 's mouhen may de la vora de la caixa, n' hi ha que corran pel Congrés, n' hi ha que van per las Aduanas, n' hi ha que rondan ministeris, n' hi ha que no surten de casa y menján més que 's demés. Hi ha gats de rassa mitrada, n' hi ha de familia marina, n' hi ha dels que 's diuhen del sabre, n' hi ha de consells de carrils, n' hi ha, en fi, de doscentas classes, si las unas menjadoras, més menjadoras las altres; si las unas ab vint unglas, las altres ab vintiquatre.

Imitant als astuts llops, els gats de la hermosa Espanya, si bé lluytan seriament per quedar-se la tallada, ells ab ells may se mossegan ni sisquera s' esgarrapan; que las batussas y 's crits que davant del públich arman no passen de sé una broma hábilment representada ab la qual van mantenint la espectacular de las ratas, que al sentí 's seus marmarans s' arriban á creure, ¡cándidas!, que tot alló ha de dar fi ab qui sab cuántas desgracias.

Hi ha gats magres y gats grassos, gats de carré y de teulada, gats que ara venen al món y gats d' historia molt llarga. Gats que d' un brinco ben fet s' enfilan dalt de la taula y gats que s' han de nodrir llepant cassolas y platos.

L' Ugarte, en Pidal, en Toca, en García Alix, l' Azcárraga, en Villaverde, en Silvela y en Dato son gats dels frares, ó al menos treuhen per ells diariament unglas y cara.

En Moret, en Vega Armijo, en Capdepón, en Sagasta, en Montero y l' Aguilera

son gats vells, d' aquells que amagan las unglas per inspirar confiansa á las pobras ratas, y fells hi 's comptes després mansament y ab tota calma.

En Gamazo, l' d' Antequera, el duch de Tetuán y en Maura son gats sense terrat fixo, que corran á salt de mata recullint aquí y allá tota mena de piltrafas.

Els carlins son gats masqués, els integristas gats cafres, els republicans gats mansos, don Bassili un gatet magre, en Costa un gat de molt pes y 's demés uns gats camándulas... ab lo qual queda ben vist qu' en aquest moment la patria no es més que un ' orga de gats, nostra vida una gatada y 'l present mes de Janer el mes més bonich d' Espanya.

C. GRMÁ

TOTS D' ACORT

ES val tart que may.

Desde que vaig tornar del extranger, fa quatre anys, no he cessat de senyalar el perill constant, la espantosa invasió de un clericalisme espanyol que 'ns ha fet retrocedir un sigle. He sigut objecte de tota mena de atachs y injurias per part dels periódichs neos: se m' ha estat mirant com á un radical furios; se m' ha tancat la porta—com puch probarlo—de casi tots els periódichs als articles, qüentos y traballs de índole diversa, en que atacava de cara al jesuitisme imperant, á aqueixa falsa representació de la religió sincera y de la Iglesia, representada avuy á Espanya pel núvol que ha caygut sobre aquesta infelís nació pera subjugar conciéncias, quedar-se ab els diners de la gent, segrestar á las fillas de familia, omplint els convents de senyoretas y de dots, y fanatizant al poble...

Tot aixó que he sostingut lluytant ab mil dificultats y seguint el programa de tota la meua vida, semblava exagerat, violent, de mal gust, com solen dir els neos sempre que 's convé...

Pero gracias á la boda de la primipsa de Asturias, hem acabat per posarnos tots d' acort. Ja no soch jo: son homes monárquichs com Romero Robledo y Canalejas els que ho repeteixen: son els mateixos periódichs que 'ns tancaven las portas els que ho pregonan. Estém invadits: hi ha que combatre al enemich, que comensá sa campanya en els poblets y l' acaba, victoriosa, en els palaus.

Aquesta es la veu general: aixís parlan avuy tots els amichs de la llibertat, com avants hi parlavam no més que tres ó quatre espanyols: Nakens, Rodrigo Soriano, Lozano, Bonafoux. ¡Gracias á Deus, y benehit siga l' aconteixement que ho ha motivat, per que de la discussió de tal succés ha brollat la llum que á tots ens ilumina! El succés es lo de menos y tenia que realisar-se: aixó ray, ja estava descomtat. Lo que importa es que desde fá quinze dias la nació queda dividida en *liberals* y *neos*. Ara es quan comensa la verdadera batalla, batalla que acabarà fatalment en serho de veras, per que no es possible que hi hagi á Europa una nació, *única*, vivint la vida de dos sigles enrera, empenyada en l' aïslament del mon modern y en que la governin els elements més reaccionaris.

La marxa del progrés lumá ningú pot deturar-la, y no pot ser el país nostre l' únich que pretengui marxar enrera. Per més que 'l neisme, el fanatisme y la reacció imperant no es el país: podrà aquest estar *cloroformitat*, com deya en Sol y Ortega; pero lo qu' es mort no ho es pas.

Ni sisquera hi ha dret en aquesta Espanya á ser creyent y cristiá. Respecto jo l' ateisme dels meus amichs y colegas, y tinch dret á qu' ells respectin la meua creencia en Deus. M' expresso aixís per que no sembli negoció de tota idea religiosa lo que dich. Romero Robledo y Canalejas han manifestat en las Corts fá quatre dias lo mateix que vinch jo sostenint ja fá molts anys: que no hi ha que confondre el *fanatisme* ab la religió, ni hi ha tampoch que sentir enfront del clero secular, únich representant de la Iglesia, las congregacions y la *fraternitat*, que al dia menos pensat exasperarán á las masses, fartas ja de véure's explotadas.

No es possible que las poblacions liberals estigan bloquejadas per cordons de convents. Mil doscents convents á Catalunya; setanta set rodejant á Madrid de gent ociosa, exercint industrias sense pagar contribució, y en cambi 's rectors de poble vivint en la miseria; las societats obreras perseguidas, els predicadors de las Ordres llansant anatemas desde 'l púlpit contra tot lo qu' es liberal, y las parroquias olvidadas, per que 'l diner se l' emportan els convents. Parlar aixís no es combatre la religió, sino defensarla. Fora intrusos y explotadors: volém viure com viu el resto del mon; no podém estacionarnos ni reproduhir, á principis del sigle xx, l' Espanya de Carlos II.

El banquet donat pels periodístas liberals y demócratas á Canalejas, es el principi de una campanya que ha de ser molt dura, molt perillosa, molt ocasionada á llyutas, persecucions y rigors. Tant se val. Ha sonat l' hora de desllindar els camps y de que 'l país liberal decideixi de la seva sort.

EUSSEVI BLASCO.

SAGETA

Jo á las lleys considero com las trenyinas que solzament s' hi enredan moscas petites, y 's veu, si 's proba... ¡Que la trenyina 's trenca si acás son grossas!

P. A. MORENO.

Ugarte ho ha dit ben clar:—Impossible restablir las garantías constitucionals mentres no 's descubreixin tots els dipòsits d' armas que tenen els carlins.

Ja podém, donchs, esperar fins á las quatre de la tarde del día del Judici final, si ha de predominar aquesta doctrina tan salada, per que mal podrà descubrir els dipòsits d' armas un govern que no ha sapigut evitar la seva introducció.

Y á propòsit.

¿No troban que fora mil vegadas més lògich, ja que aquesta causa s' alega, en lloch de suspendre las garantías, suspendre á un govern que no serveix per res més que per dir y cometre atrocitats?

La República francesa te molts consideracions al exercit de la patria.

Desde primer d' any, cada soldat pot disposar gratuítament de dos sellos de franqueig mensuals per escriure á la familia.

Aquestas atencions delicadas, demostren que 'l govern de la República sab adelantarse á l' afectuositat natural del ciudadá que 's veu obligat á deixar temporalment la companyia dels seus, pera consagrar-se als debers militars que la patria li imposa.

Será aixó dels sellos una insignificancia, per las mares dels soldats l' agrahiran y sabrán benehirla, quan cada quinze dias rebin noticias de sos fills ausents.

La senyora viuda de nostre estimadíssim amich y correligionari de Figueras, D. Joseph Amat y Capmany, distingit advocat y notable escritor que fou, ha mort, després de rosegar, dia per dia, hora per hora, la pena que li produhi la pérdua de son idolatrat company.

Desde que aquest morí, no sortí may més de casa seva. Tots els consols que sos amichs li prodigavan eran inútils. No admestia distraccions que poguessin apartar la seva atenció del recort del seu marit.

Víctima de aquesta especie de suicidi que tingué per arma la tristesa póstuma, ha sucumbit al últim també, havent-se tributat á son cadáver, per expressa disposició de la difunta, honors purament civils. A son pare polítich D. Pere Amat y á sos fillets, envihém la expressió més sentida del nostre condol.

No está mal la nova lley aprobada per las Corts sobre abono del temps de presó preventiva que hanjan suferit els delinqüents que surtin condemnats, y que equival á una equitativa rebaixa de la pena que se 's imposi.

Peró ¿y 's acusats que surtin absolts? ¿Quina reparació 's concedeix á n' aquests pel temps de presó preventiva que se 's haja fet sufrir indegudament? Si á Espanya hi hagués verdadera justicia, se 's concediria una adecuada indemnización qu' en molts cassos hauria de anar á càrrech dels jutjes que s' haguessin equivocats.

La valentia dels boers, que quan en Kitchener els busca pel Transvaal, invadeixen la colonia del Cap de Bona Esperansa, justifica plenament la frase del venerable Krüger, que aquest dia va dir:

—Molt m' assombra que á Londres se discuteixin els gastos de la guerra; y 'l número de homes perduts ó que 's podrán perdre per arribar á dominarnos. *Nosaltres no contém aquestas cosas: tots y tot, tal es nostre programa.*

Al sentir aquesta frase digna del més heróich espartá, y corroborada per la decisió intrépida del admirable poble boer, l' arcabota diplomacia de las potencies europeas, hauria de morir-se de vergonya.

Una reflexió de *El Liberal* molt justa, molt acertada, oportunitíssima:

«Deduheix el poble que poch ha de servirli tenir el millor y més ben dotat y organistat exercit, *seventes hi haja una voluntat que pugui paralisar la seva acció en l' hora de la gran proba.*

»¿Cóm no hem de pensar que si en 1898 s' entregá tot un imperi colonial pera evitar una crisis interior, no entregaria demá de igual manera y per las mateixas causas qualsevol tros del territori de la Península?»

Aixó es lo horrible; y aixó es lo que té á Espanya completament enervada.

Els jesuitas no poden estar quiets.

Ara las han empresas contra certas obras teatrals que 's posan en escena á Madrid, tals com las operas *Tosca* y *Zaza*, fent al efecte una activa propaganda de sota má, entre las damas de l' aristocracia en el sentit de que s' abstinuin d' assistir al teatro.

De tenir molt mal gust donarían probas las aludidas damas si arriban á preferir els cloqueigs dels corps á las notas afinadas dels tenors y las tipples.

Vaja, que per pérdreho tot, fins el bon gust, no hi ha com anar ab *malas companyias*.

Dias enrera morí á una edat avansada l' antich republicá D. Antoni Pareto, que si bé immediatament després de la revolució de Setembre seguí á n' en Rivero camí de la monarquia, torná poch temps després al camp de la República en companyia de 'n Ruiz Zorrilla, per no móure's n' may més.

En el desempenyo de alguns càrrechs públics doná probas de una honradés molt gran y de un desinterés exemplar, digne en tots conceptes de un home d' arreladas conviccions.

En sa joventut sigué amich íntim de 'n Cuello, havent-se trobat en la trágica escena que tingué lloch en lo carrer de las Bassas de Sant Pere, la nit de Sant Joan del any 51, promoguda traïdament pels esbirros de 'n Serra y Monclús y en Tarrés, y que costá la vida al jove y popular adalit de la causa republicana.

El próxim diumenje, á las deu del matí, lebrarse en el Teatro Principal el meetin per la *Comissió abolicionista de las corria, novillos y vacas*.

Contin els organísadors de aquest acte á tra adhesió mes incondicional.

¡Amunt y crits contra un espectacle tan com tonto, y tan tonto com embrutidor!

MANRESA, 5 de Janer

Véls hi aquí que remanant papers vells, vaig trobar un número de la *Revista Social* del 29 de Agost del 73, en el qual s' hi llegeix una carta dirigida al fabricant Joseph Mercader de Sant Vicens de Castellet, queixant-se de que aquest burgés s' hagués negat á rebre á una comissió de treballadors. «Pues bien—diu un dels seus párrafos—la naturaleza y la ley nos dan la libertad y los derechos individuales, y dentro de la indicada fábrica que V. dirige, se quita la libertad y los citados derechos individuales á nuestros hermanos, y cuando fuimos para aclararlo ¡dicen que no quieren entenderse con nosotros! ¡Qué hombres, que ellos mismos se hacen reos! ¿Por qué? Porque no quieren aclarar las cuestiones. Pues señor; es preciso concluir con estas barbaridades y tomar el remedio para que sea una verdad. Digo que la fábrica del señor Mercader parece una inquisición y nada más. A pesar de todo, animarse, obreros, que todo lo que debe ser, será.»

Ara bé ¿saben qui es el firmant de aquesta carta? El célebre Fermí Roca: el fabricant manresá que, sens dupte, per respecte als drets individuals, obliga als seus obrers á passar el rosari un quart avans de terminar la feyna. El que 's queixava de que las fábricas semblesin una inquisició, avuy qu' es amo de una, no escolta als seus operaris sino quan diuhen á tot: *«Ora pro nobis y Amen Jesús.»*

¡Vaya una farsa!

VINAROZ, 7 Janer.

El Centre Republicá vá celebrar l' entrada de sigle ab una gran vetllada dramática-musical que atragué gran concurrencia, sent molt aplaudits els actors aficionats que prengueren part en la representació, aixís com també l' *Orfeo* que cantá 'l rigodón ¡Viva la República! lletra de un fill de aquesta ciutat y 'l coro *La Marsellesa*, del immortal Clavé.—L' Ajuntament obsequiá als pobres ab un arrós, y 'l Centre Republicá, l' día dels Reys, ho feu també ab un diner de primera y repartint algun metálich.—En cambi, aquesta es l' hora en que la gent de iglesia no han fet res per las classes menesterosas, olvidant la segona obra de misericordia que prescriu: «Donar menjar als que tenen gana.» ¿No es ben bonich aquest contrast entre els que volen la República desinteressadament y 's que explotan la vinya de la religió?

HOSPITALET, 8 de Janer

Vegi si vá anar bé l' entrada de sigle, que 'l pastor de aquesta parroquia vá permetre que *barrejats* cantessin dalt del cor els *castos hicos* de Joseph que forman part de la capella mascle, y las *hicas* de Maria, que componen l' altra capella. No hi ha que dir que junts ho feren tan malament com quan cantan separats.—Y ell, per la seva part, dispará un sermó tremebund, queixant-se, entre altres cosas, de la molta sanch derramada durant el passat sigle... ¡vell, que segons malas llenguas havia sigut cabeçilla de 'n Carlos Chapá! Quina ocasió pera colgar á la porta del establiment un rétol que digués:—Vajin entrant, senyors, que aquí s' ensenya un cocodrilo místich!»

POBOLEDA, 2 de Janer

La vigilia de Nadal al vespre, van trabarse de paraulas el rector y 'l vicari de aquest poble, ab tanta furia que 's crits se sentían desde l' carrer. Sortí desafortunadament la majorjona del vicari, demanant ausili, acudint á posar la pua entre la parella d' ancelsos negres, el jutje, que viu allí á la vora, y 'l qual ab la seva presencia pogué evitar que s' arrenquessin las plomas á cops de bec.—¡Que s' hi ha de fer! En lloch de la missa del gall, varem tenir al poble una batussa de corps.

s un diari del dimecres s' hi llegían las ratllas següents:

«Nos escriben de San Felú de Guixols que han sido detenidos los trabajadores Garbera, Vilaseca y Selgas, ignorándose el motivo, ó mejor, no pudiendo decir sobre el mismo que diríamos en otras circunstancias.»

Reservamos, pues, los comentarios para mejor ocasión.»

¡Comentarís!

Vajin á ferlos, en materias que 's relacionan ab las classes obreras, sent com son aqueixas materias las qu' están terminament vedadas, desde que van ser supesas las garantías y proclamat l' estat de siti, primer ab l' excusa del catalanisme y mes tart á pretext de l' algarada del carlins.

L' estat de siti es com certas armas de foch de antich sistema, que donavan cossa. L' estat de siti apunta als carlins y als catalanistas y dona cossa als treballadors.

Davant de aquest exemple, síga'ns permés repetir algunas reflexions que 'ns hem fet moltes vegadas y sempre ab rahó; pero avuy; en las tristas circunstancias qu' estém atravesant, ab mes rahó que may.

Molta part de la culpa de l' estat vergonyós per que passa Espanya es degut al divorci suicida que sense motiu plausible s' ha anat establiment entre las classes obreras y 's partits polítichs avansats. Aquest ha sigut el treball maquiavélich á que s' han entregat ab preferéncia 's polítichs de la restauració.

Y per haver conseguit, en aquest punt, els seus propòsits, han pogut perpetuar el seu domini y poden avuy cometre impunement las majors arbitrariedades.

Si existís, com deuria, un fort esclat de vida pública semblant á la que palpitava durant el período revolucionari, en que las masses obreras á una formavan la vanguardia del partit republicá, certas co-

LA CARICATURA AL EXTRANJER—DARRERA PÁGINA DEL SIGLE

¿QUAN ACABARÀ LA MATANSA?—La guerra del Transvaal, comensada l'endemà del Congrés de la Pau, ha produït fins ara més de 60,000 víctimes, sense contarhi donas ni noys, ruïnes ni desastres.

(De Le Monde illustré.)

LA GLORIA DEL CEL

Els que la tenen guanyada
y els que se l'han de guanyar.

Tot fugint de sa closca pecadora,
l'anima d'un bisbe en l'ayre's pert;
aixordada pel só de cent campanas
que brandan ab tristesa en honor seu.

Truca l'ánima al Cel, y el bon Sant Pere,
pel forrellat guaytantla, l'escomet:
—¿Quí sou?—Fulano, sant varó de mitra—
respón el bisbe.—Entreu, donchs,—fá 'l porter.

Panys y frontissas d'un plegat grinyolan
y la pesanta porta al punt cedeix.

Valente se 'quell moment, de la obertura
y al veure que Sant Pere está distret,
l'anima infelís d'una partera
proba d'entrar, llavors, furtivament.

Quan el porter, de sopte, se'n adóna
ab una empenta del llindar la treu;
fins que sos plors, que dins del Cel retronen,
del hoste ilustre enterní 'l cor han fet...

Y, avuy, en gracia al sant varó de mitra,
la mare pecadora ha entrat al Cel.

G. EYNHARDT

AB LA MATEIXA MONEDA

I

La porta d'un rich palau, morada d'un alt
dignatari de l'Esglesia, hi arriba un pobre.

—¿El senyor bisbe?
El guardià's gira ab magestuosa calma,
segurament pera no enmatxucar els galons
de la casaca, y pregunta ab tó imperiós:

—¿Qué li voléu?
—Demanarli una almoyna. Estich rendit, aixafat;
no hi menjat res fa dos dies, y si ell que pot ferho
m'volgués socorre...

—Ara no es hora de rebre. El senyor bisbe está
entregat á las sevas devocions.

—Es que la meva necessitat es molta. Pássilli
recado.

—Será inútil.

—¿Próbiho! Potser quan sábiga de qué's tracta...
Més per ferlo quedar malament que per conside-
ció al pobre, el porter acaba per accedir á la seva de-
manda. Entra á dintre y als pochos moments torna,
somrient ab ayre victorios.

—Lo que us he dit. No está per ningú.

—¿Ja li ha explicat lo que sollicito?

—Sí; pero ara no pot ser.

Y pronunciat aquest ultimatum, el guardià torna
á assentarse y's posa á llegir el diari ab la major
indiferencia.

El pobre, á pesar de tot, no's mou. El cor li diu
que la fam que l'está rosegant, allí han d'apagarli.
¡A cal bisbe! ¿Es possible que 'l deixin sortir d'
aquella santa casa sense donarli 'l bossí de pa que
'l seu cos extenuat demana?

¡No, no pot ser! El bisbe resa: un' hora ó altra
acabará. Las oracions son llargas, devegadas; pero
no eternas.

El refrech del vestit d'una senyora que acaba de
saltar d'un carruatje y que ab pas accelerat se diri-
geix al palau treu al pobre de las sevas meditacions.

—¿El senyor bisbe?—pregunta la dama al porter,
que la saluda ab una interminable reverencia.

—Vaig á avisarlo.

L'avis produheix tant efecte, que apenas la mam-
para ha tingut temps de tancar-se, apareix l'humil
guardià seguit del bisbe, qu'en persona vé á rebre á
la distingida dama.

—Senyor—diu el porter, adonantse del infelís que
ab els ulls llagrimosos contempla alelat l'escena—
aquí hi ha aquell pobre.

—No estich per ell.

—Es que fa estona que s'está esperant.

—Donchs... que s'esperí.

Y deixant anar la mampara, sa eminencia ilustrís-
sima se'n torna pel camí que ha vingut.

II

Era aquell un dels dies mes crus del hivern, y 'l
pobre va morir-se de fret.

Y perque havia arribat la seva hora, ja que de
fret no es de creure que fos, també va morir-se 'l
bisbe.

Partits els dos difunts á la mateixa hora de la te-
rra, van trobar-se pel camí y junts se dirigiren al
cel.

—¿La guerra del Transvaal? Aquí tengu lo que 'ns ha
costat y lo que 'ns ha valgut... ¡Ey! sense contar 'l odi
del mon enter.

(De Le Charivari.)

avuy passan com á corrents, no succehi-

rdís que don Amadeo de Saboya vá abdicar
na avans de suscriure 'l decret suspenent las
ías constitucionals que li presentava 'l govern,
ado que llavoras ja campavan els carlins per
antanya. ¡Per tan grave tenia aquell rey el con-
yol sense las garantias que la ley constitucional
reconeix!

Y es que llavoras, tothom la volia y l'estimava la
libertat conquistada per medi de la Revolució, y
tothom estava resolt á defensarla á tota costa. Per
aixó aquell rey demócrata preferí abdicar sa corona
mal segura á aumentar las desdixas del país, ab
una situació de forsa que 'l poble republicà no esta-
va disposat á tolerar de cap manera.

Per justificar l'estat de marasme y d'ernervament
en que's troban avuy las masses populars, se parla
de desenganys: s'alega que avuy ningú pot tenir fé
en res, ni en els homes, ni en las ideas.

Reconeixém que hi ha, realment alguns homes
que han faltat als seus debers, convertint sa in-
fluencia política en medi de satisfacer el seus apetits.
Reconeixém també que no sempre s'han practicat
las ideas ab la deguda pureza y ab aquell desinterés
que hauria de ser l'única gloria dels que las profes-
san. Pero may el desengany ha de rendir á un po-
ble qu'estimi 'l tresor de las libertats.

El poble, en lloch de abandonar el garbell, ha de
garbellar de ferm, separant lo dolent de lo bó, la
palla del grà. Si alguns homes se fan indignes de la
seva confiansa, rebutji'ls enhorabona y fassi'ls ob-
jecte del seu despreci abrumador. Si algunas ideas
han sigut mistificadas, netéjilas y restabléixilas en
tota sa pureza.

La conciencia popular quan está caldejada es un
poderós gresol de depuració.

Y després, per grans que sigan els desenganys
que s'alegan, may ho serán tant com els qu'está su-
frint el poble espanyol per part dels polítichs de la
restauració, que no's recordan d'ell sino per ve-
xarlo y oprimirlo, arrebatalnti fins l'ayre vital del
dret, que tant necessita pera viure, com l'ayre at-
mosféric pera respirar.

Si las masses obreras aspiran á la seva redempció
social precisa que previament dediquin una part
dels seus esforços á la vida política. La libertat ben
assegurada per las institucions democráticas es l'
únich camp de cultiu ahont poden germinar las lle-
vors sanas de todas las ideas emancipadoras.

Aixís ho comprenen, y aixís ho practican els
obers de Fransa, Alemania, Inglaterra, Suissa, Nort-
América, y en general de tot el mon civilisat. Tots
ells buscan y troban sovint en l'exercici de la polí-
tica l'auxiliar mes poderós de las sevas aspiracions
socials.

P. K.

UN BON HOME

El senyor Lluch es un bon home y si algú ho
dupta que ho preguntí al senyor Rector y
aquest li respondrà que no falta á missa cap
dia de festa, que confessa y combrega cada
setmana y que no's descuyda cap any de
comprar la corresponent butlla.

Aquests datos bastan per assegurar que 'l senyor
Lluch es un bon home.

Cert es que 'ls treballadors de casa seva no's guan-
yan bé la vida y treballan festa y tot, cobrant solza-
ment pels dias feyners que te la setmana; pero,
anant els negocis com van, si no ho fes aixís ¿cóm
podria el senyor Lluch cada dimars repartir cinch
céntims per cada tres personas als pobres del seu
barri que potser passan de una quarantena?

Y que 'ls negocis van malament que ho diga Don
Severo, un mestre d'estudi castellá que li porta 'ls
llibres per un duro cada mes, ananthí solzament un
hora y mitja cada dia.

Don Severo mateix se'n fá creus de que anant tan
mals els temps sigui el senyor Lluch tan home de
bé y tan després. A ell mateix fins avuy li havia do-
nat á mes á mes del sou mensual, una llesca de pá-
diaria y un gotet de vi. Ara per rahó d'economias
li ha suprimit el pá, pero continúa donantli el gotet
de vi. No li dona plé ni molt menos, perque el bon
senyor Lluch l'ha d'anar á buscar al celler y com
el pols li tremola y pel camí li vessaria...

El senyor Lluch no te altre vici que anar cada dia
á pendre café, perque allí hi troba als seus amichs

el senyor Tano y l'avi Titus, dos antichs companys,
homes de bé com ell, ab quins parla de un R... que
jojalá guanyés!

Com que 'l donar propina cada hú surt massa ca-
rregat, s'ho combinan de modo que per rigurós torn
paga un sol el gasto de tots tres, y aixís ab cinch
céntims ne surten. Devegadas, quan toca á pagar al
senyor Lluch, marxa aquest distret. ¡Es clar, com
qu'un home de negocis ha de tenir tantas cosas al
cap!

Un rasgo del senyor Lluch pinta de un modo exac-
te y ab un relleu extraordinari la honradés, el des-
prendiment y la rectitut de tan bon home.

Vá passar fá pochos dias y vull contarlo pera hon-
ra y gloria d'aquest bon senyor que hi tingut el gust
de presentárlis hi.

Un pocavergonya, que ja no hauria d'esser repu-
blicá, vá tenir la desfatzatés de dir al cassino, da-
vant de molta gent, que 'l senyor Lluch li havia es-
tafat vint duros del modo mes indigne que's puga
imaginar. Assegurava que, com son vehins, havia
anat el senyor Lluch á demanarli per un moment
no mes, que li deixés doscentas pessetas que li fal-
tavan pera pagar una lletra, prometent tornárlis hi
el mateix dia ó al dia següent; que al poch rato 'n
hi havia tornat cent, y que veient que no li portava
'l resto l'hi havia reclamat y el senyor Lluch vá
respóndreli ab tota la barra que 'l mateix dia las hi
havia tornadas totas dugascentas.

Sapiguent el senyor Lluch que tot el cassino ana-
va plé d'aquest fet, resolué posar son nom en el
lloch que li corresponia, y decidí un mitj dia anar
al cassino y al davant de tots els concurrents que ha-
vian sentit la calumnia, desferla encare que li ha-
gües de costar ¡Deu no ho permetés! barallarse ab
aquell mala llenga.

Hi aná y avans de pujarli, vejé algú com feya ca-
ritat á un pobre que s'estava á la porta del cassi-
no, cosa gens extranya donat el carácter bondados
del senyor Lluch. Ademés de l'almoyna degué dar-
li algun consell perque se 'l vejé parlarhi una bona
estona.

Arribat á la sala ahont prenia café son calumnia-
dor, aná directament á empéndre'l dihentli quatre
cosas que no devían agradarli gayre al interpelat,
puig que contestá al senyor Lluch dihentli quatre
dotzenas y tirantli pel cap l'aigua d'una ampolla ab
ampolla y tot.

Hi hagué un escándol gros que no cal descriure.
Solzament cal dir que al final adressantse el senyor
Lluch orgullosament, digué:

—¡Prou! No vull que cregui ningú que per vint
miserables duros soch capás de defensar una menti-
da. No 'us els dech y no vull, donchs, pagarvosels.
Pero pera que's convensi tothom de que la rahó es
meva, ¡vejéu!

Y obrint el balcó que dava al carrer, cridá ab la

—¡Es á dir que t'haig de veure sempre!
—¿Sabs quí soch?
—En Krüger.
—No... soch el Remordiment.

(De Le Charivari.)

mateixa veu arrogant ab que, sens dupte, devia par-
lar al tirar el punyal Guzman el Bueno:

—¡Pobre home que demana caritat al peu de la
porta, té!—y tirá balcó avall un bitllet de cent pes-
setas.

¿Que 'ls sembla el rasgo? Donchs aquest es el senyor
Lluch.

Al sortir del cassino s'entaula entre el senyor
Lluch y el pobre la conversa següent:

—¿El bitllet?

—Aquí el teniu. ¿El duro promés?

—Aquí vá.

—(El pobre, apart.) ¡Ja hi guanyat el jornal!

—(El senyor Lluch, apart.) ¡Ja hi fet passar un
duro fals.

¡Oh, quín bon home el senyor Lluch!

JEPH DE JESPU.

ELS REYS

Al balcó vá posar las sabatas
lo nen ignocent
y alegroy al trobarlas tan plenas
benefia als Reys.
Una hermosa escopeta van durli,
pilotas de vent,
una corda, un caball, uns quants llibres
y un hermós fuet,
Distrayentse ab aquellas joguinas
estava content
y son cor infantil plé de joya
benefia als Reys.

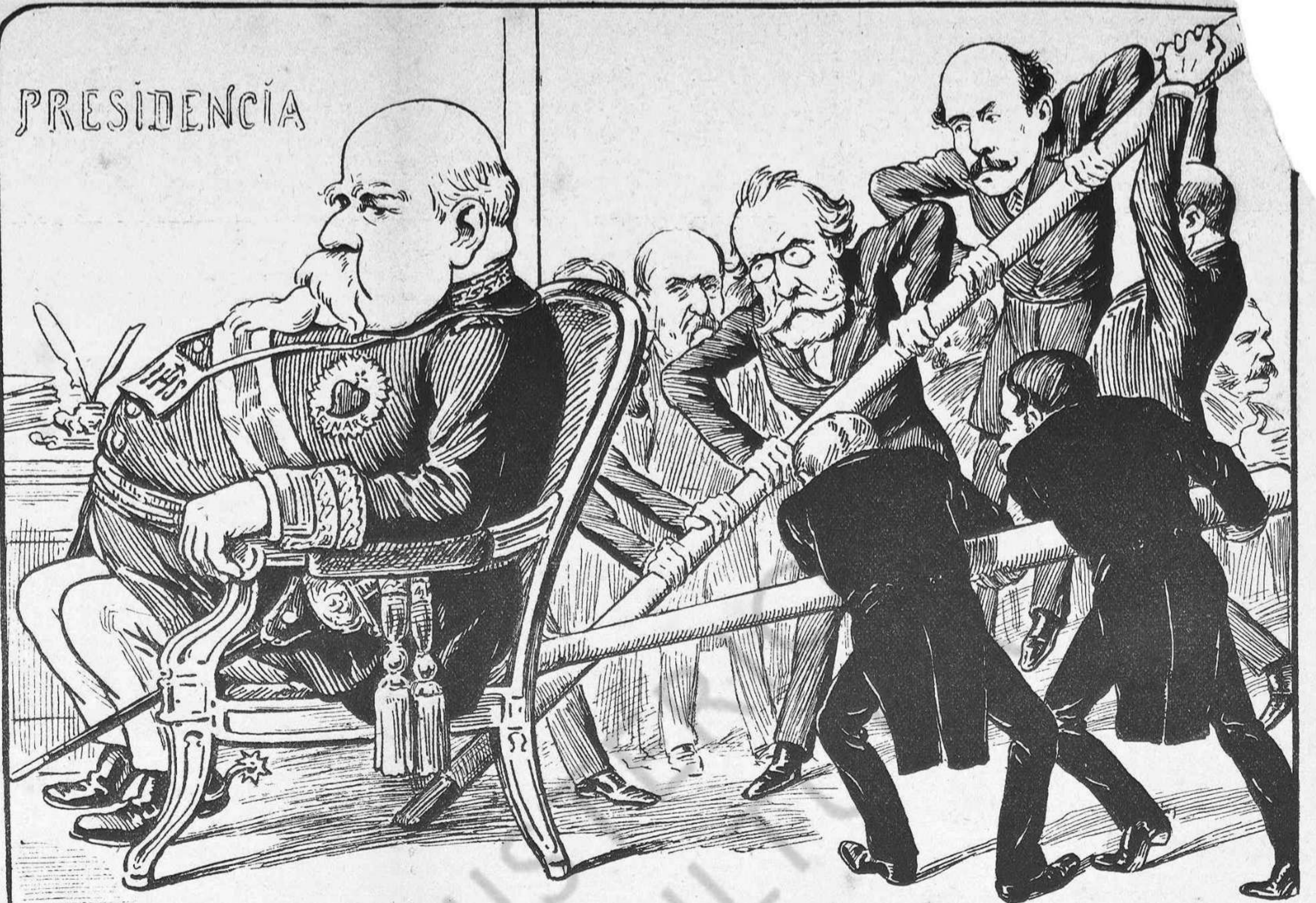
Va cumplír dinou anys, y al donarli
vestit y fusell,
entristit abressat á sa mare
malehia als Reys.
Ab els llibres qu'un jorn varen durli
s'embutí 'l cervell;
mes d'un cop va sentir en sa esquena
xiulá aquell fuet
y ab la corda qu'ell creya servia
per jugá al carrer
van lligar fortament sas munyecas
un dia d'hivern
en que quatre companys li van treure
del cap el cervell
perque un dia, embogit, plé de rabia
va maldir dels Reys.

DELFI ROSELLA

E PUR NON SI MUOVE

—Me sembla que 't conech—va dir el bisbe al infelís que á la séva dreta caminava.
 —També jo 't conech á tú—li respongué l' altre ab la hermosa familiaritat que sols entre las ánimas se troba.
 —¿A quin' hora has mort?
 —A las nou.
 —Jo á las vuyt. ¡Soch primer!
 —No m' extranya—va exclamar el pobre.—Estich tan acostumat á ser derrer en tot, que 'l ser primer en alguna cosa 'm vindria molt de nou.—
 Arribaren al cel y 'l vell Sant Pere obrí la porta ab molta cortesia, pero sense deixarlos passar.
 —¿Qué se us ofereix—preguntá l' ex-pescador dirigitse al pobre.
 —Som dugas ánimas que desitjém entrar,—va respondre 'l bisbe prenent la paraula.
 —No parlava ab tú. Digas,—torná, girantse al mort de fret:—¿qué has fet á terra?
 —Naixer entre dolors, viure entre fatichs y morir entre sufriments.
 —¿Cóm t' han tractat els homes?
 —Com una bestia.
 —¿Ta casa?
 —No n' he tingut may.
 —¿Ton lit?
 —Un pilot de palla.
 —¿Ton aliment?
 —Lo que 'ls gossos no han volgut.
 —Entra.
 —¿Y jo?—pregunta llavors l' ánima mitrada, al veure que 'l guardiá del cel no li deya res.
 —¿Tú?... ¿No ets bisbe?
 —Sí.
 —Donchs...
 Y ab la mes seráfica de las tranquilitats va plantarli la porta pels nassos.
 Al cap d' un hora, ó dugas ó tres, el pobre mort de fret, convertit ja en estadant de la gloria, passejantse pel terrat va veure al senyor bisbe, pacientment assentat á la part de fora del cel.
 —Venerable sant Pere—va dir el benaventurat, mogut per un sentiment de compassió:—aquell altre s' está esperant.
 —¿Sí?—va fer el porter de la gloria, rihent ab cert dissimulo:—Que s' esperi.—
 Y segons rumors de bon origen, s' haurá d' esperar molt, ¡molt temps!

FANTÁSTICH

Els hi está bé per burros. ¿Per qué, per escalfar la cadira, hi posavan un fardo de tantas toneladas?

A y pobres de nosaltres!
 Y dich pobres, perque corrém perill de feros richs, si es cert qu' en alguns punts de Galicia s' han descubert un gran número de jassas d' or.
 Vostés preguntarán:—¿Pero qué s' empatolla vosté? ¿Es á dir que 'l feros richs de repent ha de ser per nosaltres el camí de la pobresa?
 —Sí, senyors—respondré—ó si no, déixinme explicar.

Recordan el qüento de aquell pagés que deya:
 —¿Qu' es extrany! Una vegada vaig plantar patatas y qué dirian que 'm va sortir?
 —Que li vá sortir?—li preguntavan.
 —Una manada de porchs que se me las van menjar.
 Donchs lo mateix ens pasará á nosaltres. Si s' arriban á descubrir jassas d' or, ens sortirá una manada de inglesos y adéu or! y adéu Galicia!
 O si no, prenem exemple del Transvaal, y no perdém de vista que aquí no hi ha Dewets, ni Bothas, ni Krúgers.

Els gobernants ventan las campanas á vol perque en l' últim exercici s' ha recaudat un excés de 70 milions de pessetas, sobre la suma total que s' havia pressupostat.
 —Aixó—diuhen ells—denota la gran prosperitat del país.
 Desd' ara, donchs, ja ho sabém. Si agafém á un home y li trayém tots els diners de la butxaca, el fem felis. Y si ademés dels quartos, li trayém las tripas... llavoras, ningú mes felis qu' ell.
 ¿Volen un criteri mes absurd? Donchs aquest es el que tenen els gobernants, y á fé qu' es ben sensible que sent tan desbaratat, ens el fassin pagar tan car.

El duch de Tetuan, l' altre dia, va esmorzar á Palacio.
 ¿Cosa extranya aquesta, com molts de las que passan en las monarquias!
 Vegin com s' explica. fisiológicament, que havent sigut el duch de Tetuan el que va menjar, siguessin els polítichs de la Restauració els que van digerir.
 Per cert que alguns—els silvelins en primer lloch—á consecuencia de aquest esmorzar se caragolavan de mal de ventres.

Las potencias europeas, després de saquejar la Xina, ha obert á Berlín un restaurant per alimentar als necessitats.
 Civilisació pura.
 Igual que 'l Juan de Robres del epígrama picant: han fet un gran restaurant pero avants han fet als pobres.

La ciencia á Madrid fá uns progressos que horripilan.
 Ara l' han donada en discutir seriament si en Tancredo, vestit de comendador, hipnotisa als toros ó deixa de hipnotisarlos.
 ¡Magnífich tema de discussió, digne de un poble hipnotisat!
 Perque ben mirat no es el tal Tancredo el que hipnotisa als banyuts, son els governs ab las sévas malas tretas, els que tenen al poble espanyol completament hipnotisat.
 La proba es que no fan més que dirli:—Fíca't la má á la butxaca y dónam tot lo que hi portas.
 Y 'l poble obeheix com un autómata: paga y calla.

A Madrid van regar la Porta del Sol un de aquests días de gran fret: l' aygua va congelarse desseguida y tothom que hi passava ¡cataplúm! se 'n anava de bigotis.
 ¡Magnífica ocasió de ferhi passar al Azcárraga!
 ¡Potser aixís haurian llograt ferlo caure!

El fill del rey de las húngaras qu' era á Xina á fé el valent formant part de l' expedició russa, ha agafat els tifus, trobantse gravement malalt.
 Lo que dirá 'l seu papá:—La Xina té molt malas bromas, y devegadas las xinas també!

Haurian de veure al Azcárraga en el Congrés, no sabent quí respondre quan l' atacan, y passantse la má per l' abutada tripa, com si busqués dintre d' ella la inspiració.
 En aquesta actitud, es qüestió de dir:
 —Aquest home está *embrassat*.

L' imatge de la situació política: unas botinas atrotinadas.
 Fa pochos mesos varen tractar de recompóndrelas, recusint els repunts, tapant els tallis y las grietas, posanthi mitjas solas y talóns; pero 'ls recusits s' han escorregut, els tallis y las grietas van reapareixent; las mitjas solas se badan y 'ls talóns se desclavan.
 Unas botinas com aquestas ni un pobre las arplegaria.
 Si jo sigués jefe del Estat y 'm veyia obligat á usarlas, preferiria anar descals.

Molts dels que visitaren la cámara mortuoria del doctor Morgades, tingueren ocasió de véurehi de cos present al ex-picador *Memento*, en actitud cómica-compungida.
 ¡Magnífich quadro comens de sigle!
 ¡Un prelat difunt y un ex-picador de toros fent d' Angel de la Guardia del seu cadáver!

Baixa la fé de un periódich que va á visitar la iglesia de Santa Mónica (nosaltres no hi aném may á las iglesias), consignerem un fet que demostra fins á quin punt s' explota l' esperit de superstició.
 Hi ha en aquella iglesia dos caixetas de recullir céntims. Sobre la primera s' hi llegeix el següent rétol:
 «En esta cajita se echan los papelitos, pidiendo favores á San Antonio.»
 Y en l' altra un avís aixís concebut:
 «Una vez obtenidos los favores pedidos, en esta cajita, se echan los papelitos, y el dinero dando las gracias á San Antonio.»

Ara no més falta saber de quina manera els quartos que s' recullen s' envían á Sant Antoni. Aixó podria explicarho 'l rector de Santa Mónica.
 Y després també seria curiós averiguar en que se 'ls gasta 'l gloriós Sant Antoni. Y aixó podria telegrafiarho 'l bisbe Morgades desde l' altre mon.

¡Vaya un fret mes cruel el que va deixarse sentir la diada dels Reys á Barcelona!
 Un amich meu anava corrents á buscar al metje, y deya:
 —¿Sabéu que li han portat els reys al fill del meu cor?
 —¿Qué?
 —Una pulmonia.

Va morir-se l' altre dia y ja hi ha deu pretendents que jugan á un joch que 'n diuhen «la mitra estira cabells.»

Si te 'n has d' aná á Pamplona tápata la boca y el nas, que diu que allí 'l senyó alcalde no deixa ni respirar.

Comedias son comedias, trampas son trampas, paraulas de 'n Romero totas son falsas.

En Cisco vol enflarse, l' Azcárraga ja ho está.
 —¡Baixa!—cria l' un; mes l' altre li respón:—¡Puja aquí dalt!

Veyám si de cop dihém la mateixa frasse, nina; qu' en aquest precís instant convindria molt fé un bisbe.

L. WAT.

A L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.* XARADA.—Ca-mi-sa.
- 2.* ANAGRAMA.—Pare—Rapé.
- 3.* TRENCA-CLOSCAS.—La creu de la Masia.
- 4.* GEROGLÍFICH.—Com mes penas passas, mes tristesa tens.

Han endevinat totas ó part de las solucions del número passat els caballers: Un aprenent nou, En Barrina de Figueras, V. C. Calés, Lo Fusteret, Noy de les mostres, Un Pinatell, Enamorat pobre, Mejia Ll. y S., Baltasarnet de Figueras, Butifarra, Ninus y Nanus, Met Garibaldi y Un amant de La Campana.

XARADA

Animal molt cridaner primer; es un líquit molt gustós el dos; vegetal veurás que n' es el tres.

Y si 'l total lector vols, saber de aquesta xarada, fou ciutat molt desgraciada per nosaltres espanyols.

E. ZOLA Y B.

TRENCA-CLOSCAS

GIL CAPO REBASSA

Formar ab aquestas lletas el títul de una humorada y l' apellido del seu autor.

UN APRENT NOU

CONVERSA

- Noy: ¿Qué vols vení á la Rambla?
- Ya pensavo anarhi, pero el meu company m' espera.
- ¿Qui vols dí, en Pepet?
- No, aquell que entre vosté y jó havem dit.

UN NEBOT DEL CAPITÁ GRAN

Caballers: Mistets de Castellá, Cuatre chiflats d' Alguaire, F. G. Lo Fusteret, Enamorat pobre, Mejia H. y S. (Badalona): *Al sentiment que 'ns aclapara fá uns quants días devém afehirhi el de no poguer insertar els seus traballs.*

Caballers: Un aprenent nou, Joseph Salvatella de Figueras, Rosinol Llaunet, Bianchi, Butifarra, Ninus y Nanus, J. Maristany (a) L' Enamorat y Un de Blanes: *Vostés vójinne enviant una de freda y una de calenta que mentres duri aquesta gebrada 'ns quedarem ab las últimas.*

Caballer: E. Zola y B.: ¿E. Zola y B.? No; E. Zola y malament.—J. F. Antolí: Las dimensiones del seu *logocicleta* numérich ens privan de llegirlo; ho farém quan vingui la primavera que 'ls días s' allargan.—D. Roca, Antoni Costa y Un Pinatell: No creyám qu' aquella carbassa de la senmana passada se 'ls indigestés de tal modo. Ab tot, si vostés tenen l' amor propi agraviat, no saltres hi tenim un *mirri*.—Aguas de Calatrava: No admetém anuncis de cap mena. Enténghis ab en Roldós.—Pere Martí: La seva poesia *Realitat* pot ben calificarse de disbarat.—Lluís G. Salvador: Es bastant ingénua y la donarém á la Publicitat, es dí, á la publicitat, per medi de LA CAMPANA.—Met Garibaldi: *Cuando Garibaldi tocaba la trompeta*, poch creya qu' un día sigüés dolent poeta.—R. S. S.: Va bé y gracias.—Joseph Batista: Es molt trista. Y molt defectuosa al mateix temps.—Fidel Alsina Alcobe: Que, ahont van els seus versos? Vosté mateix ho acaba de dir.—L' Enmascarat: Té bastanta gracia y l' aprofitarém.—Aiger Elies: Si li deya l' altre dia que caireix de picardia, p' alguna cosa ho diría... y m' hi atinch. Lo altre qu' envia títol *Ráfaga de dol* no ho hem entés; no mes se deixa entreveure qu' es molt dolent.—Pau Pípas: Rebut el verset y anirá, si avants no pert l' oportunitat.—J. Gratoril y Cortés: Mala sombra!—Aniceto Bosch: Gracias per la respallada. Ja veuhen com ara ab LA CAMPANA demostrém alló dels duros á tres pessetas.—Casimir B. de Cutó: Dels dos cantars, ni un de bó.—Garbardós: Manso y Patós.—Unamant de LA CAMPANA: Li agrahim aixó del *amant*; y 'l nostre agrahiment no tindria límits si s' abstingués d' enviarnos poesias com aquesta tan dolenta.—E. B. y V.: D' aquestas rencillas personals no 'ns en fem... *Eco de la Moda*.—Ruy de Gorch: Van bé y las titularém lo que 'ns sembli, tal com autorisa.—J. Espunya Ribot: Aixó no vá; y á ser al puesto del sigle XIX li contestaríam d' un altra manera. Els epígramas menos.—Mozo y Vidal: Li diríam qu' hem rebut els sonets y qu' están malament, pero comqu' alló, no son sonets ni tal aca ni tal barraca, no li dihem res.—Clomá: Déixil estar tranquil al Bisbe; qui estigui bé que no 's mogui.—Oriola Ribas: *Bien, noya, bien*.—Narcís del Tero: No hi vá arribá á temps ni l' extramaució y ara vosté li dedica un panegírich necrológich? ¡Pobre Morgades!

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8.

Tinta Ch. Lorilleaux y C.^a